tänava vahemikus. Ajal, millal see tänavastikuvorm tekkis, elas linnaehituse teooria täisnurksuse tähe all. Varssi selgus aga tegelikus elus, et liikimise suhtes pole ruutjas tänavastik küllalt soodus ega vastuvõetav esteetiliselt. Linna uusimal laienemisel Tamme mõisa väljal näeme sellevastu kaarjaid ja sõõrjaid vorme ning kurutänavastiku sugemeid — tunnused, mis kooskõlas linnaehituse moodsamate põhimõtetega.

Tänavastiku tihedus on suurim linnasüdames ja Taga-Karlovas Neeva ja Tähe t. vahel, vähim — linna ülejõe-osas, Botaanika (Kroonuaia) t. loodes ja Tiigi ning Võru tän. vahelises sektoris, üldiselt aga 8.37 km ühel km^2:l. Prügitatud on tänavaist üldiselt linna siseosade tänavad ja kodartänavastik, prügitamata linna äärte, eriti loode ja kagu tänavad. Et Kesk- ja Lõuna-Tartumaal puudub pinna läheduses lubjakivi, siis on kõnniteed linnasüdames ja tähtsamail tänavail kas betoontahvlitest (Tartus Särg ja Ko. või Riias Uhlmanni valmistatud) või harvemini ka asfaldist ja paest, välisosades aga telliskivide ja munakatega kaetud või täiesti kivitamata ning halvad.

Hoonestik ja hoonetesarjad. Tartu kuulub madalate asulate liiki. Tavalisesti loetakse linna kohta normaalseks, et enamuses on vähemalt kahe- ja kolmekordsed ehitused. Tartu jääb aga sellest normist kaugele taha. Linnapildis on valdamas täielikult ühe- ja kahekordsed elamud, kuna kolme- ja enamakordsed elamud moodustavad tühise protsendi üldarvust (vt. lhk. 592). Arvestame veel seda, et lisahooned (kuurid, aidad, pesuköögid, katusealused jne.) on pea täies ulatuses ühekordsed, siis suureneb hoonete üldarvus ühekordsete protsent veel tunduvamalt.

Üle poole neljakordseist (52.9%) ja peaaegu pooled kolmekordseist hooneist (41.6%) on koondunud esimesse linnajakku (vt. linna plaan), mida põhjustab siia kuuluv linnasüda. Üldiselt väheneb hoonete kõrgus keskusest linna-äärte poole, kus on kõige rohkem ühekordseid. Peaaegu ainult ühekordsed esinevad Taga-Karlovas, linna lõunapoolseimas osas. Karlova (end. eeslinn) ise on aga tüübiline kahekordsete elamute raioon, mis algab Aida ja Ladumise tänavalt, haarab oma alla Karlova ja Võru tän. vahemiku põhja pool Sõbra tänavat ning ulatub Lille tänavani. Toomimäe ja raudteejaama vahemik ning ülejõe- (3.) linnajao suurem osa on sellevastu elamute kõrguse suhtes kaugelt vahelduvamat laadi. Huvitavalt läheneb puu- ja segaehituste protsent üldiselt ühe- ja kahekordsete omale ning moodustab üle $^4/_5$ elamute üldarvust. Suurim on puu-elamute arv paari viimse aastakümne alul kujunenud Karlova (4.) linnajaos (97.5%), selle järele ülejõe- (3.) linnajaos (82.5%), edasi 2. linnajaos ja kõige vähem esimeses (79.7%). Viimase suur kivielamute protsent (20.3%) tuleb linnasüdame arvele, mis Botaanika-aia (end. Kroonuaia) tänavaga teravalt eraldub ülejäänud puumajade alast.

Vormilt esindavad hooned üldiselt: ühekordsed — lamedaid, kahekordsed — püstjaid või tõmpjaid nelikülikuid. Nii kahekordsete,